

THỰC HIỆN GIÁM SÁT – ĐÁNH GIÁ CHI TRẢ DỊCH VỤ MÔI TRƯỜNG RỪNG Ở VIỆT NAM

Nguyễn Hải Vân, Nguyễn Việt Dũng, Ngô Trí Dũng
Nhóm nghiên cứu Liên minh Đất rừng (FORLAND)

Tính cần thiết thực hiện giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Chi trả DVMTR là quan hệ cung ứng và chi trả giữa bên sử dụng dịch vụ môi trường rừng trả tiền cho bên cung ứng dịch vụ môi trường rừng

Nguồn: VNFF, 2015

- Người sử dụng DVMTR có đang tuân thủ các yêu cầu, quy định về chi trả DVMTR đúng, đủ và kịp thời?
- Người nhận tiền chi trả có đang thực hiện đúng – đủ trách nhiệm và nghĩa vụ của mình? Rừng nhiều khu vực vẫn bị mất dù tiền chi trả DVMTR vẫn đầy đủ và kịp thời. Số tiền nhận được từ chi trả DVMTR không nhỏ nhưng lại thiếu những thông tin, số liệu, diễn biến về tình hình thực hiện BVR nhận chi trả.
- Chi trả DVMTR đang được thực hiện dưới hình thức **ủy thác** thông qua Quỹ BVPT: bên sử dụng dịch vụ và cả bên cung ứng dịch vụ đều có **quyền được cung cấp thông tin về tiến trình chi trả DVMTR hiện đang được thực hiện như thế nào**.
- Sau hơn 5 năm thực hiện, cần thiết phải có những **đánh giá xác thực về chất lượng thực hiện và tác động của chính sách** trong thực tế về cả 3 khía cạnh môi trường, kinh tế và xã hội.

Tính cần thiết thực hiện giám sát – đánh giá chi trả DVMTR (tt.)

Mục đích thực hiện giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Giúp thu thập, phân tích và cung cấp thông tin từ các bên liên quan

- Mô tả và phản ánh được **đầy đủ quá trình thực hiện** chính sách chi trả DVMTR ở cấp tỉnh
- Giúp cung cấp thông tin xác thực về **chất lượng thực hiện và tác động của chính sách** ở cả 3 khía cạnh: môi trường – kinh tế - xã hội

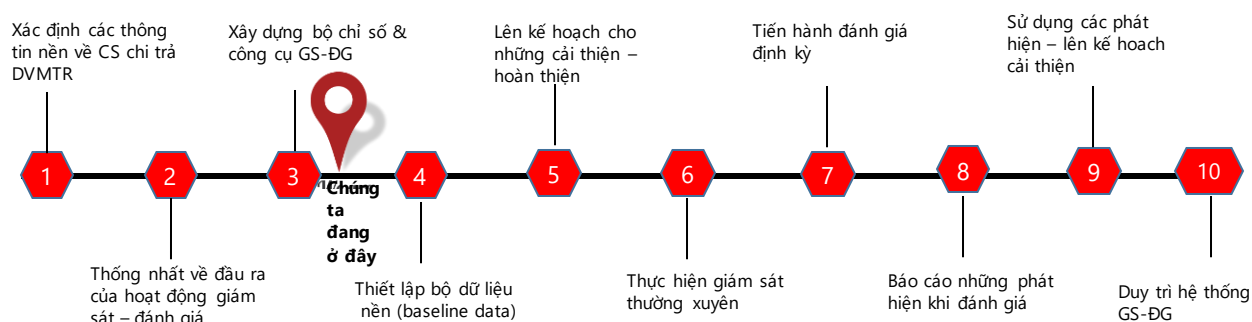

Kết quả kỳ vọng

Cung cấp các khuyến nghị cho cơ quan QL về **điều chỉnh thực hiện chính sách** và **điều tiết các nguồn lực** cho thực hiện chi trả DVMTR, **giảm rủi ro** từ tính chất cục bộ về địa lý của hoạt động chi trả DVMTR

Cách tiếp cận xây dựng và vận hành

Hệ thống giám sát – đánh giá dựa trên kết quả trong chi trả DVMTR

10 bước xây dựng và vận hành hệ thống giám sát – đánh giá dựa vào kết quả
(WorldBank, 2004)

Cách tiếp cận và Khung nội dung

Bộ chỉ số và công cụ giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

3

Xây dựng bộ chỉ số và công cụ thực hiện giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

- Bước 1: Tổng quan tài liệu xác định các hợp phần/khía cạnh/lĩnh vực nội dung chính trong giám sát – đánh giá chi trả DVMTR
- Bước 2: Tổ chức tọa đàm, tham vấn ý kiến chuyên gia xác định các chỉ số thành phần trong từng hợp phần nội dung giám sát – đánh giá chi trả DVMTR
- Bước 3: Cụ thể hóa các chỉ số, thông tin cần thu thập dưới dạng các câu hỏi (trong bộ công cụ)

Cách tiếp cận và Khung nội dung

Bộ chỉ số và công cụ giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Cơ sở và định hướng xây dựng nội dung GS-ĐG chi trả DVMTR:

Hoạt động giám sát và đánh giá được thực hiện nhằm đạt được mục tiêu “...**đảm bảo công khai, dân chủ, khách quan, công bằng...**” (Điều 5, Nghị định 99/2010/NĐ-CP) trong quá trình thực hiện chi trả DVMTR

Nguyên tắc khi thiết kế khung nội dung giám sát - đánh giá

- Các nội dung cần thực hiện cần đơn giản và đảm bảo được tính khả thi khi triển khai áp dụng. Phù hợp với khả năng tài chính và năng lực kỹ thuật của các Quỹ BVPTTR và các bên liên quan tại địa phương.
- Hoạt động GS-ĐG nên tập trung vào việc dữ liệu hóa rõ ràng và chi tiết các thông tin nhằm mô tả toàn diện tiến trình thực hiện chi trả DVMTR, các kết quả đầu ra và đảm bảo đạt được các mục tiêu đề ra của chính sách
- Hoạt động GS-ĐG cần thực hiện theo cơ chế có sự tham gia, thúc đẩy thảo luận mở và phản hồi từ các bên thực hiện để có thể tiếp tục mở rộng, điều chỉnh và hoàn thiện trong tương lai.

Các khái niệm và Khung nội dung

Bộ chỉ số và công cụ giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Hoạt động giám sát là gì? Giám sát là việc liên tục thu nhập và lưu trữ thông tin để đánh giá tiến độ thực hiện các mục tiêu của chính sách chi trả DVMTR.

Hoạt động đánh giá là gì? Đánh giá là việc xem xét theo định kỳ một cách hệ thống và khách quan về các hoạt động chi trả DVMTR

Các tiêu chí và chỉ số GS-ĐG chi trả DVMTR được xây dựng và phát triển dựa trên cách tiếp cận về **“Đánh giá căn cứ vào các kết quả đạt được”** (result-based evaluation), trong đó hoạt động giám sát được thực hiện nhằm thu thập và lưu trữ các thông tin, dữ liệu – mà sẽ được sử dụng như những bằng chứng, căn cứ hỗ trợ cho quá trình đánh giá và kết quả đánh giá.

Bộ chỉ số giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

- Tính toán chi trả phù hợp, tương xứng với chất lượng rừng cung ứng dịch vụ
- Tính toán chi trả phải phù hợp, chính xác với diện tích rừng cung ứng dịch vụ, thời điểm chi trả và đối tượng nhận chi trả
- Tính toán chi trả phải phù hợp, chính xác với công sức tạo ra giá trị DVMTR
- Đảm bảo sự tham gia đầy đủ của các bên liên quan vào quá trình thực hiện chi trả DVMTR
- Đảm bảo công bằng trong chia sẻ lợi ích từ chi trả DVMTR giữa các bên liên quan

7 chỉ số và 12 câu hỏi

B. Tính công bằng

PFES M&E

A. Tính minh bạch

- Thông tin, dữ liệu về chi trả DVMTR được công khai đầy đủ
- Đảm bảo khả năng tiếp cận thông tin về chi trả DVMTR của các bên liên quan
- Cơ chế giải đáp thắc mắc và giải quyết khiếu nại được thiết lập và vận hành

7 chỉ số và 20 câu hỏi

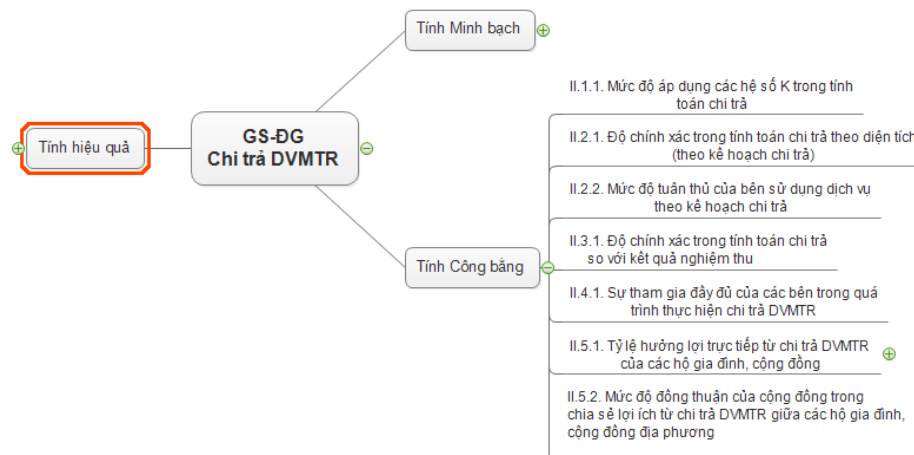
C. Tính hiệu quả

- Hiệu quả hoạt động của Quỹ BVPTTR
- Xã hội hóa nguồn lực bảo vệ và phát triển rừng
- Cải thiện kết quả bảo vệ rừng
- Cải thiện thu nhập, việc làm cho người dân sống trong vùng rừng và đóng góp cho giảm nghèo

11 chỉ số và 21 câu hỏi

Tổng: 12 tiêu chí, 25 chỉ số và 53 câu hỏi

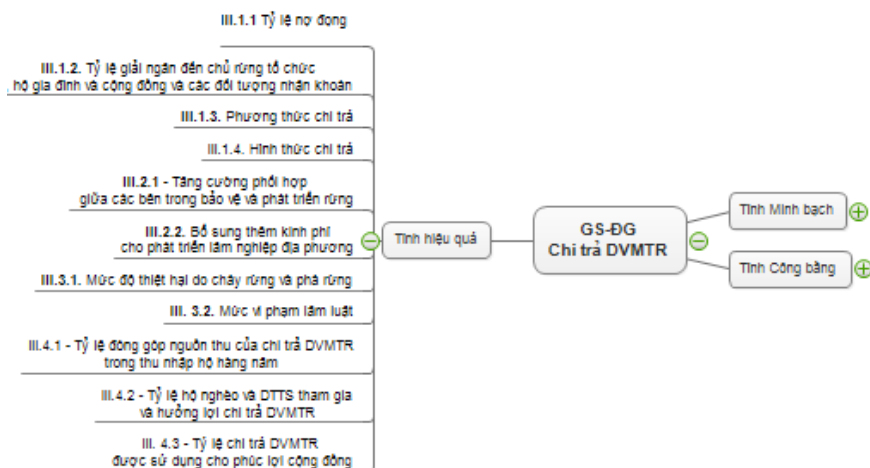
Bộ chỉ số giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Bộ chỉ số giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

Bộ chỉ số giám sát – đánh giá chi trả DVMTR

PHẠM VI VÀ TỔ CHỨC THỰC HIỆN

- Khung nội dung giám sát – đánh giá chi trả DVMTR này được xây dựng và thiết kế để có thể áp dụng thực hiện tại: Cấp chủ rừng tổ chức; Các đầu mối chi trả và Quỹ bảo vệ Phát triển rừng cấp tỉnh
- Thử nghiệm và thí điểm bộ công cụ giám sát – đánh giá chi trả DVMTR
- Kiểm tra kết quả
- Phân tích kết quả và cho điểm

Điểm số	Xếp hạng
71-100 điểm	Rất tốt
51-70 điểm	Tốt
41-50 điểm	Trung bình
0 - 40 điểm	Yếu

Xin chân thành cảm ơn!

Mọi thông tin liên quan đến bài trình bày, xin vui lòng liên hệ:

Nguyễn Hải Vân – Email: vai@nature.org.vn
Nguyễn Việt Dũng – Email: chungvd@nature.org.vn
Ngô Trí Dũng – Email: dungtridung@gmail.com